

Bijlage HAVO
2016

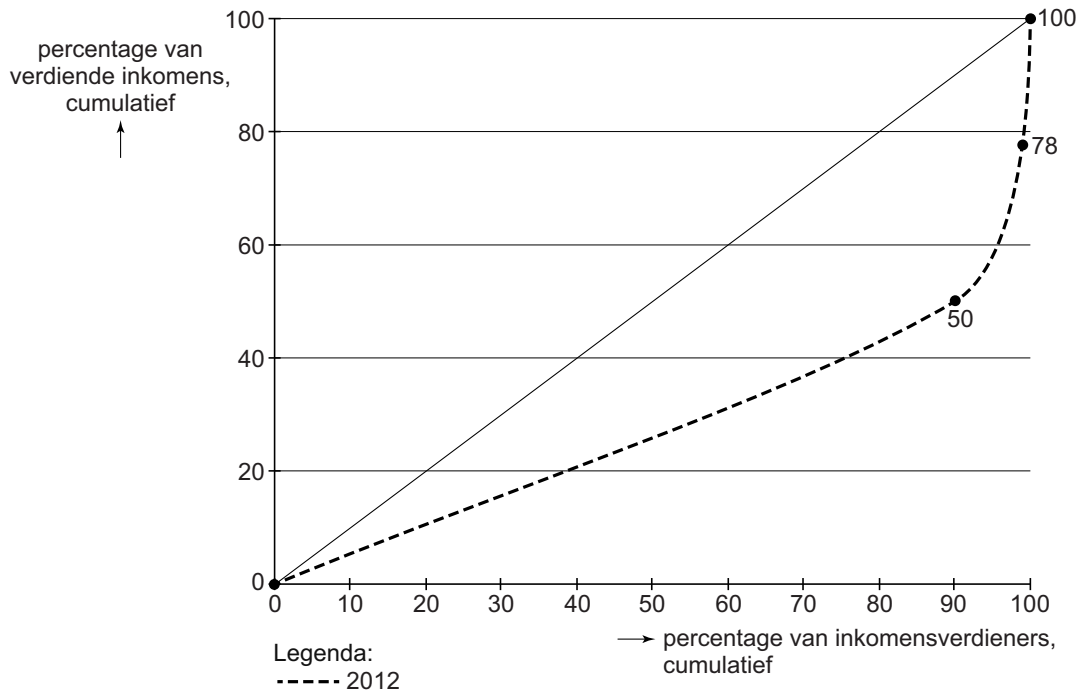
tijdvak 2

economie

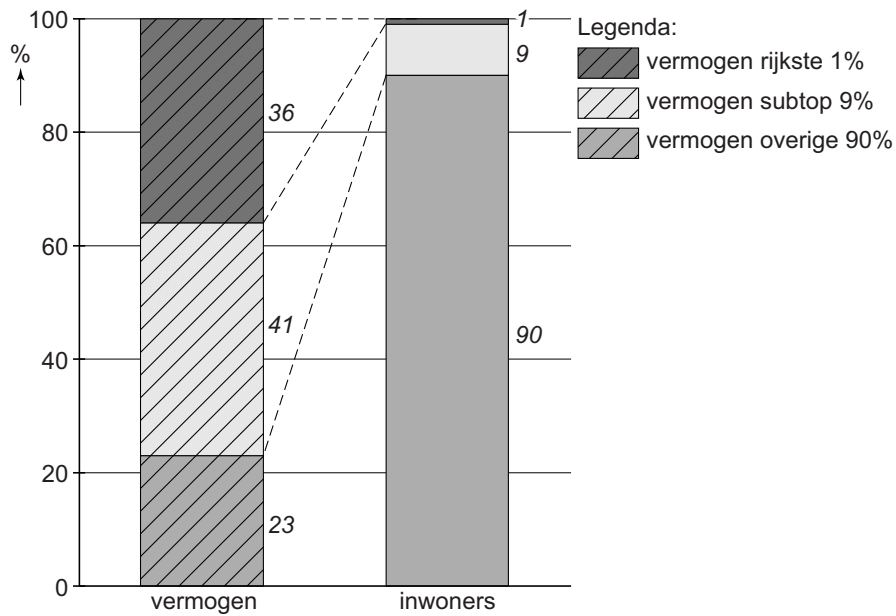
Bronnenboekje

Opgave 1

bron 1 primaire inkomensverdeling in de VS in 2012

bron 2 Vermogensverdeling in de VS in 2012

Opgave 2

bron 1 omzet en marktaandelen

Huidige situatie bij de kabelbedrijven:
<ul style="list-style-type: none">– Omzet op de gehele markt van internet via de kabel bedraagt € 3 miljard.– Megabit heeft op basis van de omzet een marktaandeel van 60%– Interbyte heeft op basis van de omzet een marktaandeel van 40%
Nieuwe situatie:
<ul style="list-style-type: none">– Indien Megabit het landelijk dekkend wifi-netwerk op de markt brengt (en Interbyte niet) zal de omzet van Megabit met € 600 miljoen stijgen.– Indien Interbyte het landelijk dekkend wifi-netwerk op de markt brengt (en Megabit niet) zal de omzet van Interbyte met € 600 miljoen stijgen.

bron 2 jaarlijkse kosten per kabelbedrijf voor een landelijk dekkend netwerk van wifi-hotspots

constante kosten	€ 500 miljoen
variabele kosten	20% van de totale omzet

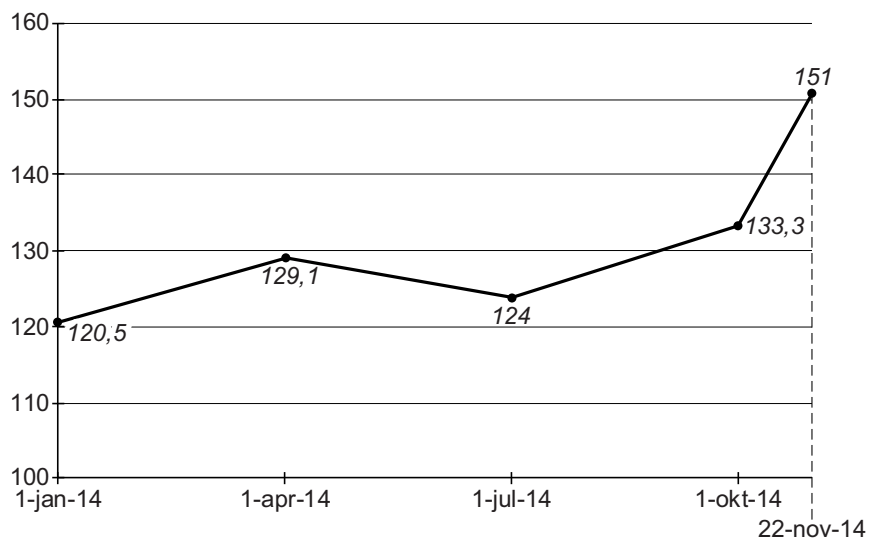
bron 3 pay-offmatrix

(winst in miljoenen euro's bij het wel of niet op de markt brengen van een landelijk dekkend netwerk van wifi-hotspots)

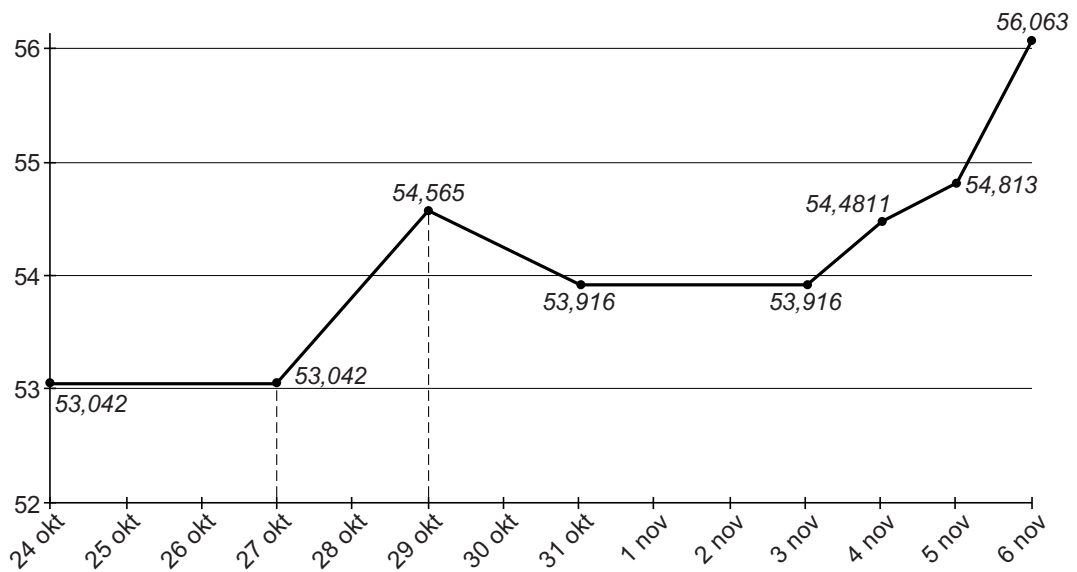
		<i>Interbyte</i>	
		niet	wel
Megabit	niet	1.298 ; 721	1.221 ; 940
	wel	1.420 ; 532	1.276 ; 684

Opgave 3

bron 1 index koers euro in roebel
1 januari 2010 (index = 100): 1 euro = 40 roebel

bron 2 koers euro in roebel van 24 oktober tot 6 november 2014

Opgave 4

bron 1 definities van het CBS

Economisch zelfstandig: de situatie waarbij het persoonlijk bruto-inkomen uit primaire inkomensbronnen hoger is dan 70% van het netto-minimumloon.

Alimentatie: financiële bijdrage van een gescheiden persoon aan het levensonderhoud van zijn/haar kind(eren) en/of aan dat van de ex-partner

Arbeidsdeelname: deel van de bevolking dat deelneemt aan betaalde arbeid

bron 2 minimumloon in 2014

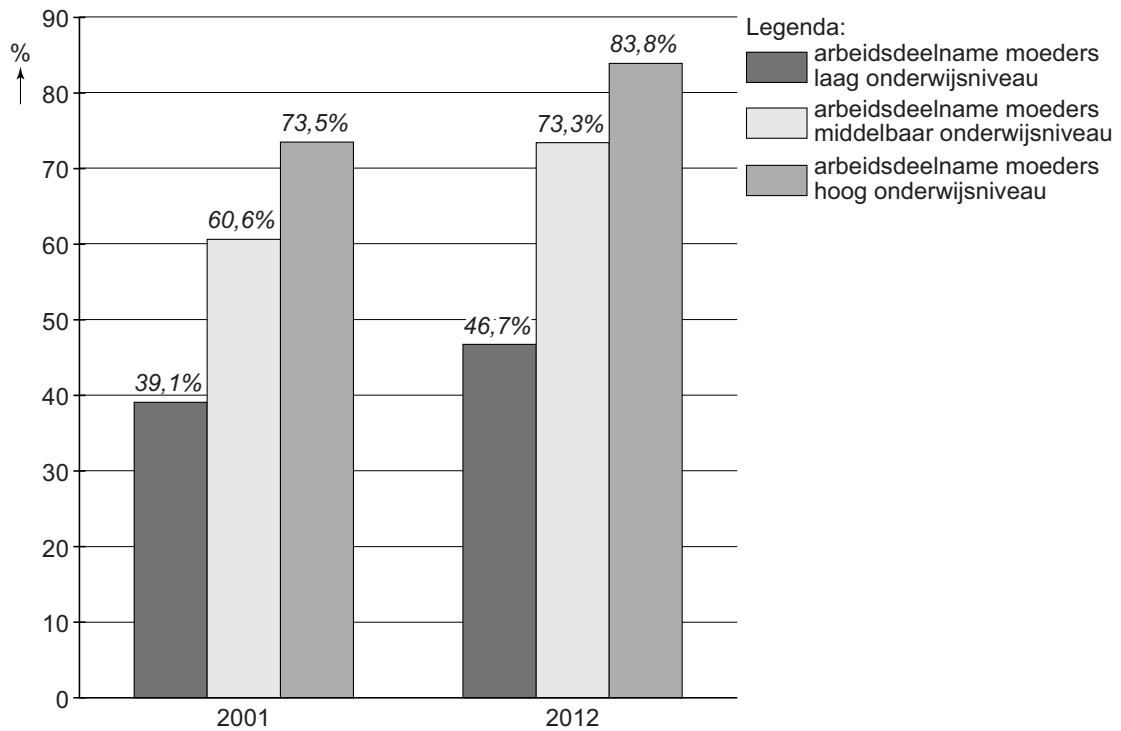
De hoogte van het minimumloon hangt tot een leeftijd van 23 jaar af van de leeftijd.

Bedragen minimumloon per 1 januari 2014

Leeftijd	Bruto per jaar *	Netto per jaar *
23 jaar en ouder	€ 17.827,20	€ 15.567,96
22 jaar	€ 15.153,00	€ 13.325,04
21 jaar	€ 12.924,60	€ 11.452,56
20 jaar	€ 10.963,80	€ 9.803,76
19 jaar	€ 9.359,40	€ 8.458,44
18 jaar	€ 8.111,40	€ 7.437,36
17 jaar	€ 7.041,60	€ 6.738,60
16 jaar	€ 6.150,60	€ 6.150,60
15 jaar	€ 5.348,40	€ 5.348,40

* Bij een volledige werkweek, op basis van 12 maanden

**bron 3 arbeidsdeelname van moeders naar onderwijsniveau
2001-2012**

**bron 4 gedragscode 'Vrouwen naar de Top', opgesteld door het
bedrijfsleven**

In de gedragscode 'Vrouwen naar de Top' staat dat de ondertekenaars van deze code ernaar streven binnen vijf jaar minstens 30% van de topfuncties in hun bedrijf te laten vervullen door vrouwen.

Opgave 5

bron 1 conclusies uit het onderzoek

Accijnsverhogingen op flesjes bier leiden tot een omzetsdaling bij supermarkten en tot minder belastingopbrengsten, zoals btw en accijns, bij de Nederlandse overheid. Dit wordt veroorzaakt door het grenseffect en het substitutie-effect.

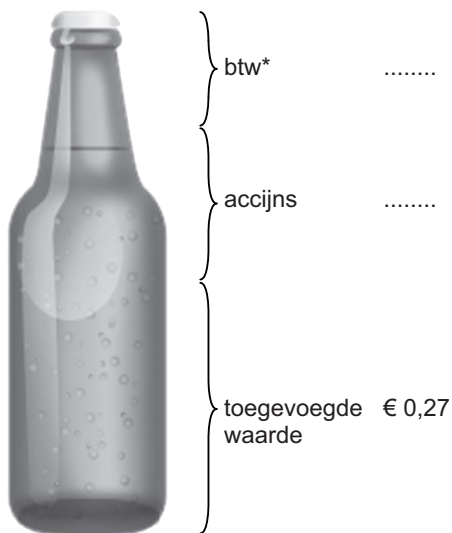
grenseffect:

bij een doorberekening van de accijnsverhoging in de prijs van een flesje bier zullen consumenten een deel van hun bieraankopen bij supermarkten over de grens in Duitsland en België gaan doen.

substitutie-effect:

bij een doorberekening van de accijnsverhoging in de prijs van een flesje bier zullen consumenten...

bron 2 opbouw van de verkoopprijs per flesje bier van 0,3 liter in 2012

* btw wordt berekend over het totaal van de toegevoegde waarde en accijns

bron 3 accijnstarieven en btw-percentages in Nederland, België en Duitsland in 2012

Land	Accijns per 100 liter bier	btw % bier
Nederland	€ 35,90	21 %
België	€ 20,33	21 %
Duitsland	€ 9,44	19 %

bron 4 prijsontwikkeling van een flesje bier en het CPI, periode 2002 - 2012

